

Abonamēntulu

Pentru monarchia:

Pre anu 6 fl., $\frac{1}{2}$ ann
3 fl., $\frac{1}{4}$ anu 1 fl. 50 cr.

Pentru strainatate:

Pre 1 anu 18 frcs., $\frac{1}{2}$
anu 9 frcs., $\frac{1}{4}$ anu
4 frcs. 50 cm.Fóia apare in fie-care
Sâmbata.

Unirea

Fóia besericésca-politica.**Insertiuni**Unu șiru garmond:
odata 7 cr., a doua 6 cr.
6 cr., a treia 5 cr.,
si de fiecare publica-
tiune timbru de 30 cr.Totu ce privesce fóia
se se adreseze la «Re-
dactiunea si Adminis-
tratiunea Unirei»
in
Blasiu.**Anulu I.**

Blasiu 24 Ianuariu 1891.

Numerulu 4.**La cestiunea programului nostru.**

Blasiu, 23 Ian. 1891.

I.

In articolulu primu, cu care fóia nostra a pasit la 1-a Ianuariu inaintea publicului cetitoriu, amu fostu sustinutu, că acea causa, pentru carea s'a semitit lipşa unei foi bescrivesci-politice, este, că semtiul religiosu -lu vedemu pre dî ce merge scadiendu pre intréga linia in vieti a nostra publica si privata. Cându amu disu inse acésta, atunci amu fostu consci si de greutatile, ce le va intempiu fóia nostra la totu pasiulu chiar pentru acea, că scadiendu semtiul religiosu in publiculu nostru, că o urmare firseca a trebuitu sè scada si potintia de a intielege si pretinu lucrurile religiose.

Acésta s'a vediutu, indata ce a aparutu numerulu primu alu „Unirei“. Programulu nostru a fostu destulu de claru, anume că vomu cercă a validitate principiile eterne ale crestinismului in toti ramii vietii nostre publice si private, fara de-a face opusetiune celor ce pre alte terene lúera cu mijloce legale pentru binele poporului nostru, decât numai in cátu acestia voru veni in contradicere cu principiile religiose, ma pre acestia i-amu declaratu si de amiei ai nostri, incât respectându principiile religiose voru continua a lucra pentru progresulu poporului nostru. Cu tóte aceste inse dòue organe de frunte ale nostre, ¹⁾

¹⁾ »Gazeta« Nr. 289—1890. »Luminatorul« Nr. 89—1890.

cá si cum de locu nu amu fi spusu, că ce voim, si că si cum a vorbi despre validitatea principiilor religiose in vieti a nostra, ar insemná a vorbi despre unu lucru cu totulu necunoscetu, numai decât ne-au intrebaturu, că unde ne este programulu, déca fóia nostra este unu organu politiciu? Si inca ne-au pusu intrebarea acésta in unu tonu sarcasticu suveranu, că si cum aru fi voit u dice: „Sermani doctori in teologia! V'ati parasit u terenulu vostru naturalu si ati voi sè faceti politica, fara se sciti, ce felu de politica voit u sè faceti!“

Erasi ne vedemu asiá dara siliti a desvoltá mai departe ideile de programu cuprinse in articolulu, cu care amu pasit mai întâi inaintea publicului nostru, deoparte spre a linisci pre cei nedumeriti, si de alt'a spre a mari increderea celor ce o au avutu deja in organulu nostru inca dela incepitu.

In vieti a omenimeei esista programe ale statelor, a natiunilor, a partidelor, si chiar si a individilor. Tóte programele aceste inse suntu lueruri locale si trecatore, unele mai iute, altele mai tardiu, unele prin acea, că se realizeaza, altele prin acc'a, că suntu seau devinu imposibile, éra altele devinu anticuate. Tóte programele aceste se formeaza din impregiurările témputului respectivu, in care traiescu statele, natiunile, partidele si individii, si schimbându-se impregiurările se schimbă si ele. In inticlesulu acesta vorbim u pentru exemplu de programulu Rusiei fatia cu Orientulu, a Angliei fatia cu Indi'a, de programulu

Româniloru si alu Sasiloru, de programul liberaliloru, conservativiloru, radicaliloru si socialistiloru, de programulu lui Petru celu mare, alu lui Bismarck, Gladstone si asiá mai departe. Si fiecare din programele aceste si altele analóge, in cátu fiecare tiéntesce la fericirea publica, -si are chiar pentru acea dreptulu sèu la esistintia, care noi nu voim nici decum se-lu negámu, desi noi nu ne angagiámu pentru nice unu programu de atare natura.

Inse susu preste programele aceste schimbatióse locale si trecatore că si statele, natiunile, partidele si individii, este programulu acel'a pururea ténéreru, pururea actualu, pururea posibilu, pururea necessariu, programulu vecinieu si nerestrénzu la locu, state, popore seau individi, programulu crestinismului, programulu acel'a, ce l'a formatu pentru omu in tóte relatiunile si manifestările vietii sale din tóte témputurile, insusi Domnedie, cându s'a scoborit u pánemtu si luându natura nostra a petrecutu intre noi. Si dorere! Europa, carea condusa de programulu acesta a ajunsu la marirea, de care e mândra astădi, in mijlocul programelor celor multe trecatore a uitatu astădi nu putinu programulu acesta netrecatoriu, de multimea steleloru a incepudu a nu mai vedé ceriul; si la olalta cu Europa a cadiutu si poporului nostru in gresiel'a acésta. Cea mai mare parte din publiculu activu in vieti a publica, cându s'a grupat u sub flamur'a mica a vre unuia din programele cele multe trecă-

Feuilleton.**Cultulu modernu alu geniului.**

(Continuare din Nru 2 si fine.)

Déca amu voi a espune mai detaliat retacirile nascute din cultulu celu falsu modernu alu geniului, atunci amu poté aduce destule din istoria mai noua a Europei. Spre a-si poté inse omulu face o idea óre care despre retacirile aceste, credem, că este de ajunsu cea espusa dejă. Se vede din ea destulu de inverderatu, că prin cultulu acesta falsu nunumai că nu se promovéza moralitatea, ei din contra se subsápa in unu modu tare insuflatoriu de grige pentru toti binesemtitorii. Si apoi cultulu acela, prin care ómenii in locu de a deveni mai buni, devinu mai rëi, nu poté sè aiba in vieti a omenimeei nici nnu dreptu de esistintia. Si la poporele cele mai culte cu multu că noi s'a si incepudu dejă reactiunea si resistintia in contră cultului acestuia. Barbatii cu dorere de moralitatea publica au incepudu a-si sacrificá tóte poterile spre a espune vieti a

barbatiloru geniali asiá, precum a fostu ea in adeveru, si in acea a aréta totu, ce este de condamnatu si incunguratu. Acésta o au facutu mai cu séma din motivulu acela, că cultulu celu falsu alu geniului in mare parte a isvorit din impregiurarea acc'a, că „adoratorii“ barbatiloru geniali orbiti de splendórea scrierilor acestora, in zelulu de a-i ridicá in tóta privintia in nesee sfere multu mai inalte că ale altor moritori, au aflatu cu cale a ascunde in espunerile vietii loru totu, că i-ar poté compromite si ce le-ar poté micsorá si intunecá nimbulu marirei. Éra cea ce erá atâtu de evidentu, cătu nu se poté ascunde, acea s'a silitu celu putinu a excusat. Cu tóte aceste inse totu ce este rën, n'a potutu si ascunsi din vieti a loru, si unu seau alta intemplare compromitietóre totusi a transpirat in publicu. De aici apoi a urmatu, că publiculu celu de rën, ce aveá cunoșcinta despre luerurile si intemplările aceste, nu erá in stare a judecă, cunca acele potu sè fia ceva rën si neieratatu, fiindu-că nu-si poté intipui, că unu barbat ridicat u geniu pâna la nori, sè fia in stare a comite ceva rën. Ma nunumai atâta, ci

chiar pártele aceste din vieti a barbatiloru geniali publiculu celu de rën - si tiéneá de onore a le imitá, că astfelu sè participe si elu din marirea geniului, cu atâtu mai vîertosu, că chiar luerurile aceste erău mai usiore de imitatu fiindu mai placute sensibilității. Luerul acesta a devenit u pre inceputu nesuferabilu pentru toti cei cu dorere adeverata de binele omenimeei, si pentru acea si-au propus a aréta publicului pre atari „genii“ asiá, precum au fostu ei in adeveru, si a-i scobori din sferele cele inalte in regiunile inferiore, că publiculu se-i cunósea deplinu, si numele loru sè nu mai fia o mantea a immoralitatii. S'a lucratu in privintia acésta multu, inse totusi mai restă inca multu, si va trebui sè tréca nu putinu témputu, pâna ce omenimea va sămfu tóta amaratiunea isvorita din cultulu celu falsu alu geniului.

Atâta inse n'a fostu destulu. Barbatii geniali, cari au abusatu de darurile loru cele minunate primele dela Domnedie, nu au abusatu numai intru atâta, incât vieti a propria nu si-o au intoemitu dupa principiile eterne ale moralitatii, ei au abusatu inca mai multu prin acea, că in scrierile loru nu

tore, si-a uitatu cu totulu de flamur'a cea mare a crestinismului, si de aici s-au nascutu apoi in societate mii si mii de doreri si suferintie, ce atat'a ne chinuescu astazi si pre noi.

In fatia flamureloru celor multe, a caroru dreptu de esistintia altcum nu voimu a-lu nega, din adeverata si cea mai sincera iubire catra poporulu nostru amu aflatu noi cu cale a desveli inaintea neamului romanescu flamur'a cea mare a crestinismului celui adeverat si a chiamat la lupta sub ea pre toti aceia, cari suntu convinsi, ca nici unu programu politicu seau de alta natura ori catu de stralucit si de dreptu, *singuru numai si fara de religiunea crestina*, deplinu si pre catu e cu potintia in lumea acesta, nu va pot se fericesta pre poporulu nostru romanescu nice candu.

Acesta este programul nostru. Pentru acesta ne vomu lupta cu tote armele legalitatii si ale bunei cuvenintie. Aici in programul acesta creatu de insusi Domnedieu se cuprindu principiile conduceatoru pentru toti ramii vietii politice si private, pentru tote relatiunile, pentru tote impregiurariile, pentru tote tendintiele, pentru tote aspiratiunile. Caci candu Domnedieu a luat natura nostra omenesca, atunci a voit a sanctificat pre intregu omulu; pre intregu omulu cum se manifesteaza elu in beserica, in statu, in societate, in sciintia, in arta, in literatura, ca astfelui Domnedieu se fia „Domnedieu a tote si intru tote“.

Programul nostru, nunumai ca nu e nou, ci e celu mai vechiu intre tote, caci in parte este asa de vechiu ca si omulu, fiindu-ca in parte l-a sadit Domnedieu in inima omului inca atunci, candu a creatu pre omu. Cu tote aceste sciumu, ca programul nostru, ca si predica santului Paulu la unii li-se va parca scandalu, la altii nebunia. Noi inse pana ce publiculu ne va sprigini in privintia materiala, nu vomu despera.

odata si-au batutu jocu de lucurile acele, cari suntu basa fericirei genului omenescu, asa catu din punctul acesta de vedere scrierile loru suntu adeverat veninu pentru cea mai mare parte a publicului cettitoru. Cat suntu pentru exemplu aceia, cari cetindu pre Voltaire si Rousseau si-au pierdutu ori ce credintia in o religiune positiva. Cat aceia, cari prin cettirea scrierilor lui Goethe si-au pierdutu credinta in Domnedieu? Cat au cadiutu in bratiele indiferentismului religiosu prin cettirea „Natanului celui inteleptu“ al lui Lessing! Cate femei nu si-au pierdutu mintea prin cettirea scrierilor celoru sentimentale a lui Lord Byron!

Din cauza acesta barbatii, cari si-au propus a mantiu omenimea de cultulu acesta falsu alu genului, au luat asupra loru si sarcina de a areta publicului totu ce este periculosu in scrierile barbatiloru geniali, ca astfelui publiculu celu mare se se pazesc de lucurile aceste ca de totu atate stanci, in caii lovindu-se se pot nimici si credintia si moralitatea. Ma au inceputu a pregati editiuni de ale opuriloru clasice curaiste de totu ce este seau pot se periculosu fericirei omenesci. Si in privintia acesta s-a lucratu deja multu, inse va trebui se se lucre si mai multu, caci opurile „classice“ suntu deja publicate in atate editiuni si exemplare, in catu potemu se dicem, ca lumea cettore este

Si deca noi nu vomu fi asa fericiti a vedea triumful deplinu alu programului nostru in mijlocul iubitului nostru popor romanesco, suntemu siguri, ca dupa noi mai iute seau mai tardiu voru urmari altii, cari voru continua lupta, pana ce in urma va trebui se se finiesca cu triumful deplinu a adevarului eternu crestinu, caci si fatia cu noi Romaniei trebuie se se implinesca prevederea divina, ca „ceriulu si pamantulu voru trece, era cuvintele mele nu voru trece“.

Gradinile si asile de copii.

III.

Dupace amu considerat projectul de lege despre gradinile si asile de copii din punctul de vedere alu poterei sale obligatorie pentru toti parintii, cari au princi dela trei pana la siese ani, trebuie se lu esaminamu si din punctul de vedere alu poterei sale obligatorie pentru tote comunele.

In paragrafi 14, 15 si 17 ai projectului de lege se dice, ca tote orasiele provediute cu magistratu, apoi tote orasiele, cari suntu centre de comitat, si in fine tote comunele, a caroru locuitori platescu cu totii la olalta o dare directa de statu, ce trece preste 15000 fl., suntu detore se infintieze cu poterile loru proprii *gradini de copii* (kisdedorodak), deca in respectivulu orasiu ori comuna se afla celu putinu 40 de princi, cari nu potu fi asiediatu in gradinile de copii preesistente, si acasa nu potu fi supraveghiat si ingrijiti cum se cuvine. Comunele, cari platescu pre anu o dare directa de statu de 10000—15000 fl. si au celu putinu 40 de princi neasiediatu in vre-unu asilu de copii preesistentu, suntu obligate a infintia *asile stabile* de princi (allandó menedékházak), er' comunele, cari platescu o dare directa de statu mai mica de 10000 fl. si au celu putinu 15 princi neingrijiti pre alta cale, suntu detore se infintieze *asile de princi provisore* (ideiglenes menedékházak), cari adeca numai in lunile de veră au

acoperita cu ele ca cu unu noru greu, si editiunile cele curatite numai tare cu greu -si potu rumpe cale spre a pot se strabate pana in manile publicului.

Mai multa stricatiune inse cauzarea cultulu falsu alu genului la popore, ce se afla in stadiele cele de antaiu ale culturei, cum suntemu si noi. Caci la atari popore se bucura cate odata de vedi si autoritatea de geniu barbati de poteri spirituale tare modeste, cari inse apoi cu o ingamfare stupesta cu atatu mai tare se semtiescu dispensisati dela ori ce consideratiuni morale decat cum se semtiescu chiar barbati in adeveru de poteri spirituale geniale. Dece amu voi se asemenea cultulu falsu alu astorfeelui de barbati, alu geniloru acestoru pigmei, cu cultulu erasi falsu alu barbatiloru in adeveru geniali, atunci amu pot dice, ca acesta este unu cultu paganesca, in care omulu se inchina la diei falsi ce e dreptu, inse diei, cari barem nu suntu mai inferiori ca omenii; celu de antaiu inse este unu cultu paganesca, in care omulu se degradaza pre sine asa de tare, catu se inchina la nesce diei, ce stau mai diosu ca omenii, cum suntu animalele si Apis alu Egipeniloru. Dece celu de antaiu este nedemnu, apoi alu doilea este chiar odiosu. Celu de antaiu este paganismu, alu doilea este adeveratul fetisismu. Si dorere, cultulu acesta a inceputu dej a se inceiba

se fia deschise. Dece comunele nu disponu de alta avere, din care se pota infintia gradini si asile de princi, atunci spre scopulu acesta potu aruncat asupra locuitorilor o dare suplinitora de 3 percente.

Aceste suntu pre scurtu sarcinele, ce le pune projectulu de lege asupra comunelor politice.

De aceste sarcine se voru pot mantiu numai acele comune, in cari cofesiunile, corporatiunile ori privatii voru infintia, in data dupa intrarea legei in vigore, gradini si asile de copii in numeru asa de mare, in catu comunele politice se nu aiba la ce-si mai cheltui si ele banii pentru astfelii de institute.

Se nasce inse intrebarea, ca ore confesiunile fi-voru in stare a-si infintia cu poterile loru proprii gradini si asile de copii?

Dece vomu ave in vedere numai beseric'a romana greco-catolica, la intrebarea pusa cu greu ne potem incumeta a da unu respunsu afirmativu, caci acesta beseric'a — pre catu ne este noue cunoscutu, — consta in parte mare din parochii forte mici, a caroru creditiosi, in proportiune cu poterile loru materiale, si altcum porta sarcini tare mari pentru sustinerea besericeloru si scoleloru.

Ma ce este mai multu, nici macaru existintia besericeloru si scoleloru nostre nu este pretotindenea deplinu asigurata, de ore-ce inca si astazi se afla unele parochii, a caroru preoti si docenti suntu forte reu dotati. Afara de acesta se afla si comune besericesci, cari dupa situatiunea loru topografica aru pretinde, se aiba preotu si docente, inse nu potu ave, pentru ca n'au de unde-lu platiti. Si ce'a ce afirmam si despre beseric'a greco-catolica, se pot sustinere si despre celealte beserici din Transilvania, ca-ci in privintia materiala si culturala si aceleia stau totu cam pre o trepta cu beseric'a nostra.

Cum potem asiadara asteptata, ca parochiele nostre, cari numai cu mari

si la noi. Nu este tare de multu, de candu unu atare „geniu“ de valoare mai putinu decat problema si o vietia si mai inferiora ambla se ajunga la o pusetiune, de unde multu pota se ne strice si se ne impiede in progresu, mai multu decat cei mai mari inimici ai nostri, deca Domnedieu insusi nu ne-ar fi mantinutu. Ma de abia suntu o parochie de ani, de candu unu altu „geniu“, despre care preste o jumetate seculu de securu nimene nu va mai vorbi, era propusu tenerimei nostre ca unu modelu de virtute, apriatu pentru — horibile dictu — dupa ce a petrecut multi ani in strainatate la studiu, s'a reintorsu acasa fara nici unu esamenu, caci „genii“ nu facu esamene. Dece tenerimea nostra ar imita pre „geniulu“ acesta, atunci amu av de destui „genii“, inse nu amu mai av de advocati, judi, profesori censurati, doctori in medicina, filosofia si teologia si alti intelligenti, cari se ceteasca scrierile „geniilor“ fara numeru si fara esamene, ce i-amu av. Speram inse, ca vomu ave ocazie in interesulu poporului nostru a ne apropiu din candu in candu de „genii“ acestia si a imprascia norulu de fumu de tamala, cu care suntu incungurati, ca publiculu se-i cunosc de ce'a ce suntu si se mai imbete de fruse si de panegiruri nemeritate spre daun a progresului nostru adeverat.

greutăți -si sustițienă besericile si scărileloru si au inca multu de facutu pre aceste dōue terene, se mai iè asupr'a loru si sarcin'a de a înființia gradini si asile de copii?

Er' déca considerămu, cătă greutate intempsina auctoritățile besericesci la incassarea competintelor preotiesci si a salarielor invetatoresci, trebuie se presupunem, că si mari greutăți voru intempsină la incassarea aruncurilor pentru asilele si gradinile de copii, deorece de-o parte acesta sarcina este nouă, si poporului nu este deprinsu cu ea, er' de alta partă sprințulu auctorităților politice, — dupa cum ne învăția experientele din trecutu, — va fi totu asiā de putinu, că si la incassarea salarielor invetatoresci, desi ordonantiele ministeriale obliga pre acele auctorități a dā totu ajutoriulu loru la astfelui de incassari.

Este prin urmare destulu a de limpede, că parohiile noastre numai in casulu acel'a ar mai potē înființia si gradini ori asile de copii, cându credintosii nostri aru aretă in caus'a acést'a o abnegatiune estraordinaria si o inclinatiune neobișnuita spre sacrificii mari; ce'a-ce noi si asteptămu in casu de lipsa dela credintosii nostri.

Unde confesiunile, corporatiunile, ori privatii nu voru înființia gradini si asile de copii, in intielesulu legei trebuie sè le înființeze comunele politice.

Se nasce inse si aici intrebarea, că ore consultu este a mai pune pre comunele politice si acesta dāre nouă, ce se pretinde pentru înființarea asileloru de copii?

Noi la acesta intrebare nici de cum nu potemu respunde cu dā.

Este adeca lucru de toti cunoscutu, că multe si felurite suntu dările de statu, comitatense si comunale, cari apesa mai cu séma umerii claselor agricole, si că in anii din urma tieranimea preste totu luate a seracitu fōrte tare, asiā in cătu nu numai dintre români, ci si dintre magiari multi emigréza in România si Americ'a, pentru că sè-si pôta câstigă pânea de tōte dilele, care in patri'a loru nu si-o mai potu agonisi. La aceste stări triste nu pôrta vin'a numai lenea si trândav'a tieraniloru, cum le place unor'a a dice, si astfelui a se amagi si pre sine si pre altii, caci unu tieranu, care in tieri straine, unde nu cunosc nici ómenii, nici institutiunile locului, este in stare sè câstige atât'a, in cătu nu numai pre sine se pôte sustițenă, ci si pre iubitii sei din patria inca-i pôte ajută, trebuie sè se socotésca de unu omu harnicu si nu de unu trândavu, lenesiu si habăucu. Căti inse dintre tieranii nostri nu au aretatu acesta harnicia? Căti dintre ei nu si-au câstigatu in strainitate chiar si avere frumósa, cu care, intorcându-se in patri'a loru, si-au resumperat mosile incarcate cu detorie?

Astfelui stăndu lucrulu trebuie sè recunoscem, că nu este consultu a mai ingreună poporului nostru cu o nouă si grea dare pentru gradinile si asilele de prunci, cari preste totu luate, precum amu aretatu in numerulu precedentu alu „Unirei”, nu promit u a fi mai bune

pentru prunci, decât cum este pentru ei cas'a parintiesca.

Din contra ar fi lucru cu multu mai intieptu, sè se lasă confesiunilor politice tēmpu de ajunsu, că mai întâi sè-si pôta concentră putinile mijloce materiale, de cari dispunu, pentru organizarea temeinica a scărelor poporale, din cari multe inca si acum suntu intr'o stare deplorabila, si numai dupa ace'a sè se facă pasii de lipsa pentru introducerea obligatorie a gradinilor si asilelor de copii, de cumva introducerea acelor ar fi asiā de lipsa, precum nu este in realitate.

Er' déca statulu, care in intielesulu proiectului de lege, inca pôte înființia gradini si asile de copii, are bani de prisosu, ar face cu multu mai bine, déca acesti bani i-ar intrebuinta pentru ameliorarea salarielor invetatorilor atât la scările cofesionale, cătu si la scările comunale si de statu. Prin acesta procedura tiér'a noastră ar câstigă cu multu mai multu in privintia culturala, decât déca va pune totu sarcini preste sarcini pre umerii bietului poporu si va totu introduce institutiuni preste institutiuni, fară că se lasă institutiunilor deja introduse tēmpu de ajunsu, că sè se consolideze si sè se desvólte conformu recriintelor tēmpului de astădi.

Aceia, cari vrău sè introduca gradinile si asilele de copii că obligatorie pentru tōte comunele politice, trebuie se-si puna mai întâi intrebarea, că ore ce se va alege de o tiéra, in care, propoziția se incovăia sub greutatea sarcinelor publice? de o tiéra, in care sarac'ia cresce intre massele poporatiunei agricole pre di ce merge? de o tiéra, in care cetățenii suntu siliți sè-si parasescă vatrele strabune, si se pribegăscă prestetieri si mări, pentru că se-si câstige o bucată de pâne? si in fine de o tiéra, in care nemultamirea si amaraciunea cresce in modu ingrijitoriu.

Noi, cari avemu dreptulu si detorinti'a de a ne interesă de viitorulu patriei noastre, si cari traindu in mijlocul poporului, -i cunoscem suferintele, — nu potemu lasă nesulevata acesta intrebare.

Interesulu statului pretinde prin urmare, că atât confesiunilor cătu si comunelor politice sè se lasă deplina libertate de a-si înființia ori a nu-si înființia gradini si asile de copii.

Revista besericășca.

Provinc'ia metropolitana.

Inainte ce s'ar inchiia colect'a pentru ridicarea unui internat de fete in Blasius intru perpetuarea memoriei dilei de 3 Decembrie 1890, in carea s'au implinitu 25 de ani dela consacrarea de episcopu a Escoletiei Sale Preasăntitului Domnul Archiepiscopu si Metropolitul Dr. Ioanu Vancea de Butăs'a, Veneratulu Capitulu Metropolitanu a aflatu cu cale a publică in cele următoare colectele intrate pâna acum, cari de o cam data voru servi de cuitantia trimititorilor. Dupa inchiarea colectei apoi numele tuturor contribuitorilor se voru tipari in o brosura, carea se va imparti pre la tōte parohiile, si brosuri a acést'a apoi

va servi de cuitantia pentru contribuitorii. Sumele ce voru mai incurge din protopopiatele si parohiile, din cari inca nu s'au trimis, asemene se voru publică in numerii mai de aproape ai „Unirei“. Sumele incurse suntu depuse la cass'a de pastrare „Patri'a“ din Blasius spre fructificare pâna la inchiarea colectei, apoi întręga sum'a colectata se va străpune prin Veneratulu Capitulu Escoletiei Sale Preasăntitului Metropolitul, care apoi va dispune cele de lipsa pentru administrarea fondului.

Capitululu Metropolitanu 658 fl., Cancelari'a Metropolitana 38 fl., Tractulu Odorheiului 18 fl. 10 cr., Seminariulu clericalu din Blasius 90 fl., Tractulu Dergui 55 fl., Directiunea preparandiei, normei si scările de fete din Blasius 69 fl., Augustinu Popu adv. in Lapusiu ung. 10 fl., Vicariatulu Fagarasiului din 26 parochii 215 fl. 99 cr., Tractulu Mediasului 25 fl. 57 cr., Seminariulu ténérimei române din Blasius 10 fl. 60 cr., Tractulu Dergui parochi'a Ascileu 3 fl. 50 cr., Tractulu Albej-Iulie 103 fl. 58 cr., Tractulu Catinei 89 fl. 40 cr., Tractulu Ernotului 91 fl. 70 cr., Tractulu Muresiu-Uiorei 103 fl. 15 cr., Tractulu Blasiusului 197 fl. 25 cr., Parochi'a Alecsiuului 8 fl. 10 cr., Tractulu Muresiuului 190 fl. 60 cr., Parochi'a Uilacului 5 fl. 5 cr., Tractulu Faragăului 75 fl. 3 cr., Tractulu Almasiuului 137 fl., Tractulu Indolu 29 fl. 80 cr., Tractulu Ludosiu 182 fl. 54 cr., Tractulu Reghinului 30 parochii 177 fl. 23 cr., Tractulu Pogacelei 180 fl. 59 cr., Tractulu Cosiocnei 95 fl. 64 cr., Tractulu Biei 8 parochii 50 fl. 60 cr., Tractulu Giurgeului 67 fl., Uroiu de câmpia 3 fl., Tractulu Aindului 130 fl. 78 cr., Tractulu Sibiuului 229 fl. 50 cr., Vicariatulu Fagarasiului 11 parochii 50 fl. 16 cr., Tractulu Cichindealului 25 fl. 58 cr., Parochi'a Vadului Vicariatulu Fagarasiului 9 fl. 80 cr., Tractulu Sebesiuului 72 fl. 50 cr., Tractulu Aiudului parochi'a Petelică 10 fl. 65 cr., Iuliu Montani din tractulu Rosiei 212 fl. 81 cr., Tractulu Cichindealului 2 parochii 3 fl., Tractulu Turdei 96 fl. 21 cr., Tractulu Almasiuului 3 parochii 23 fl. 10 cr., Tractulu Treiscaunelor 4 fl., Tractulu Ludosiu par. Inclandieu 44 fl. 32 cr., Tractulu Ibasfalăului 50 fl., schimbându-se 2 lei din tractulu Giurgeului s'au capetatu 80 cr., din Sohodolu tractulu Rosiei 1 fl. 13 cr., din Uliesiu tractulu Pogacelei 2 fl. 14 cr. = 3949 fl. 55 cr.

Rom'a.

Cu inceputulu anului acestuia 1891 Colegiulu Cardinaliloru númera 64 membri, si anume 6 Cardinali-episcopi, 48 Cardinali-preoti si 10 Cardinali-diaconi. Dintre acestia Italieni suntu 35, era de alte nationalități 29. Frânci'a impreuna cu Algier are 7 cardinali, Austro-Ungari'a 6, Spania 4, Anglia 4 impreuna cu coloniile din Canada si Australi'a 3, si afara de acestia inca pre unulu la Curia, pre cardinalulu Howard, Portugali'a 2, Germania 2, amendoi la Curia, Poloni'a 1, pre cardinalulu Ledochovski, la Curia, Belgia 1,

Elvetia la Curia, pre cardinalul Mermillod, Statele Unite din America de Nordu 1.

Anglia.

Despre progresele admirabile ale catolicismului in Anglia ne este o noua doveda siematismulu de curându aparutu cunoscutu sub numirea *Catholic Directory*. Din acăsta interesanta carte estrageru urmatorele date statistice: In Anglia se afla o metropolia cu 14 episcopii sufragane, era in Scottia o metropolia cu 4 episcopii sufragane. In Englera si Irlanda suntu 41 conti si 36 baroni catolici. Dintre membrii consiliului privat al reginei 9 suntu catolici. In parlamentu se afla 76 deputati catolici, cei mai multi din Irlanda. Numerulu preotilor catolici din Anglia si Scottia fara Irlanda e de 2800, precându in 1850, adeca inainte de acăsta cu 40 de ani nu erău nici 1400. — Ce'a ce e mai interesantu, este că intre numerosele beserici catolice din Londra numai un'a este, la care intre preotii aplicati sè nu fia unulu seau mai multi intorsi dela Anglicanismu.

Belgia.

La initiativa Cardinalului Goossen se va tiéne in díile 8—13 Septembre a. c. unu congresu internationalu de catolici in Malines. Presidiulu congresului l'a primitu ministrulu de statu Jacobs. Congresulu va ave cinci sectiuni, cari se voru ocupá: cu cestiuni religiose, cu cestiuni de ajutorare reciproca, cu cestiuni sociale, cu cestiuni de invetiamēntu si de educatiune, de arte, sciintie si literatura.

In fruntea fiecărei sectiuni stă câte unu barbatu de renume europén; si astfelui potemu sperá, că acestu congresu va contribui multu la realizarea programului catolicu, la triumfulu adeverului.

Revista politica.

Afaceri interne.

Dupa o pauza de mai multe septembri si-a inceputu érasi activitatea sa parlamentulu nostru. In cea d'ántaiu siedintia meritoria a si luatu la desbatere proiectulu de lege despre gradinile si asilele de copii. Din acea desbatere ne-amu convinsu, de ce'a ce altcum eramur siguri, că proiectulu de lege va fi primitu fara de modificari esentiale, si că ministrulu de culte va fi si laudatu pentru lucrarea sa patriotica (?). Viitoriulu va areta, óre intielépta si patriotica e acea politica, ce o urméra guvernantii nostri liberali. Ce'a ce ne-a surprinsu in se mai neplacutu, a fostu, că si preoti au potutu luá in aperare acestu proiectu, pre cāndu ori cine pote sè véda, că acel'a vátima dreptulu naturalu, sadesce din cea mai frageda copilaria indiferentismulu religiosu in inimile copiloru, si astfelui cresce o generatiune fara Domnedieu. Dara dorere, liberalismulu orbesce si pre ómenii de bine.

Dupa pertractarea proiectului de

lege despre gradinile si asilele de copii, va urmá desbaterea proiectului de lege despre repausulu de dominica.

Germania.

In 17 i. c. a implinitu *Ludovicu Windthorst*, conducatoriu partidului catolicu numitul centru, anul alu 80-lea alu etàtii sale. Dfu'a acăsta a fostu o dì de bucuria nunumai pentru catolici germani, ci potemu dice pentru catolici din lumea intréga. Pentru că acele principii, pentru a căroru aperare si-a jertfitu Windthorst lung'a sa viétila, suntu principiile eterne ale religiunei crestine, si a căroru triumfu chiar asiá nez zace la inima că si la catolicii germani. Si potemu sè dicem, că dela acelu moméntu, cāndu cancelariulu de fieru Bismarck a pronunciato superbele cuvinte „la Canossa nu vomu merge“, si a inauguratul celebrulu *Kulturkampf*, totu pasiulu, tóta intreprinderea lui Windthorst a fostu unu triumfu alu causei, alu besericei catolice. Lupt'a in contr'a besericei a datu nascere centrului si l'a facutu celu mai insemnatul partidu politicu din lumea intréga. Acestu partidu condus in tóte lucrările sale numai de principiile catolicismului a dovedit u mai pre susu de ori ce indoiéla, că regenerarea societătii moderne numai pre bas'a inveniatúrilor besericei catolice e cu potintia. Acestu partidu, care la inceputu era privit de periculosu pentru statu, acum si de inimici se numesce osi'a parlamentului, si imperatulu in acestu partidu vede factorulu chiamatu spre combaterea socialismului. Capulu si conducatoriu acestui partidu este Windthorst, si chiar de ace'a amu disu, că bucuria germanilor catolici este bucuria comuna a toturor catolicilor.

Si cum au serbatorit catolicii germani dìu'a de 17 Decembre? — Toti membrii centrului impreuna cu Windthorst au ascultatua Sânt'a Liturgia in beserică Sântei Hedwige rogându-se pentru conservarea ilustrului loru şefu. Dupa Liturgia au presintatua că daru conducatoriu loru 43000 marce, cu scopulu că se-i folosesc spre edificarea unei beserici in Hannover in onoreea Preacuratei Fetiore. — Éta cum onoréza germanii laici pre conducatorii loru politici. — Noi asemenea ne alaturàmu la bucuria loru, si dorim că Domnedieu să-lu tiéna pre valorosulu său soldatu spre binele omenimei inca la multi ani.

Frância.

Senatulu si parlamentulu francesu si-au inceputu activitatea, constituindu-si bureau-ul. — Senatulu si-a élesu de presedinte pre *Lcroyer* cu 168 de voturi din 176. — Camer'a a alesu de presedinte pre *Floquet*. Ocupându-si scaunulu presidialu Floquet, a atrasu atentiunea deputatilor asupr'a importantelor legi finanziare, cu cari va ave sè se ocupe parlamentulu in sesiunea acăsta. A accentuatu mai departe, că republica nu va abusa de invingerea ei, ci se va folosi de ea spre binele acelora, cari mai alesu au lipsa de dreptate si solidaritate sociala. Facu totu odata atenti pre republicani, sè nu se lase a fi insielati de aceia, cari

aru vré sè scota din republica legile, ideile si sperantiele republicane. — Camer'a primi cu aplause aceste declarațiuni de coloritu anticlericalu si antimонаrchistu, si a decisu, că vorbirea acăstă se publice pre afiche.

Corespondintie.

I.

Rom'a 6 Ianuariu 1891.

Sub impresiunea alorù dòne séminteminte contrarie incepù se ve scriu acăsta corespondintia din capital'a lumei crestine. Celu d'ántaiu sémintemintu este de adêncă dorere si mahnire pentru starea ace'a nedémna, in care se afla redusu Augustulu Capu alu besericei in urm'a unelelor sectarie a guvernului italianu; alu doilea este de sufletescă bucurie si mängaiere pentru veneratiunea, stim'a si increderea ace'a, de care se bûcura Capulu besericei in tre natiunile din lumea mare.

Ve este cunoscutu, că Sânt'a Sa Pontificale a datu ordinu, că incepéndu din 1 Ianuariu a. c. se se ridice dela visitatori mu-seului Vaticanu si a celui Lateranu o taesa de intrare de 1 franc dupa fiesce-care persoá. Acesta mesura intru tóte echitabila si justa a produs in cercurile oficiose guvernamentale o adeverata furia. Ministrulu presedinte Crispi in Organulu seu acreditatu se grabi a declará acăsta mesura a Pontificelui de nelegala, de o vatemare a legei de garantii, si a amenintá cu stergera legei numite si cu ocuparea museelor pontificale, in casu cāndu Pap'a nu ar' revocá acelu decretu.

Articolulu necualificabilu alu diariului oficiosu a produs unu resensu ne mai potenit in opinionea publica europénă, si chiar' diare altcum ostile Pontificelui au nvalit asupr'a fóiei oficiose italiene si asupr'a guvernului italianu. Si nici că se poteá altfelu. Mesur'a luata de Pontificale Supremu a avutu de scopu unicu conservarea museelor, care conservare e impreunata cu spese multe. Acum cine nu cunosc starea materiala fórite modesta a Pontificelui, care in urm'a rapirei bunurilor Sale din partea guvernului subalpinu e avisatu la generositatea catolicilor din intréga lumea? Dara ce e mai multu, acelu guvern usurpatoriu, care a rapit bunurile Pontificelui, acel'a ridică dela visitatori museelor sale tacsa de intrare, si apoi cāndu face asemenea si Pap'a, vorbesce de nelegalitate. Vedeti deci, că diariulu dnului Crispi s'a pusu pre unu terenu pericolosu, si că a datu ansa la o polemica in diaristică europénă, care vá remâné memorabila in istoria Italiei oficiose si revolutionare. Ve spunu numai atât'a, că dlu Crispi, carele a inspirat articolulu din *Riforma*, a fostu silitu se-si desavuez diariul seu.

Incidentul acesta inse e totusi fóte dorerosu, pentru că si acelora, cari credu că Pap'a pote se fia multiamitul cu sórtea S'a, le aréta din nou, cātu de nedémna este starea ace'a, in care se afla capulu besericei catolice. Si intru adeveru, ce pote se impiedece pre guvernului italianu, că ace'a ce acum nu a potutu se faca, se nu o faca in venitoriu, si anume că intr'o buna diminétia se cuprinda Vaticanul si se rapésca dela Pontifice acele tesaure de arte, cari pre capulu besericei l'au costat milioane? Ce platescu tóte garantiele oferite Pontificelui de guvern, cāndu totu acel'a-si guvern pote se le retraga dupa placu?

Că aceste nu suntu prevederi pesimiste, o dovedesce unu nou faptu, si anume precum ne spunu foile guvernamentale, in curânduva presintă ministrul de justitie parlamentului unu proiectu de lege, prin care se imputernicesce guvernul a retrage dela Episcopi exequatur-ul si dela preoti placet-ul regescu. Mesură acăstă, déca se va luă, va pune cununa faptelor draconice ale guvernului si va inaugura luptă intre beserica si statu. Căci ve intrebă eu, nu e culmea arbitriului si a despotismului, a dă in mână unui guvern o arma că acea, că déca nu-i place portarea unui episcopu sau preotu, se păta revocă salariulu si alte atributiuni ale loru, si mai alesu a salarielor formate din venitele bunurilor confiscate ale besericiei? Éta pentru ce am dăsu, că sub impresiunea unui sămîntemîntu de dorere am inceputu corespondîntă mea.

Dara multiamita bonului Domnedieu, dorerile cauzate de guvernul italianu, care ar' avé detorintă a pastră cele mai strinse legături cu papatulu, se recompensăza prin acea recunoșcinta, ce o vădescu fatia cu Sântoul Scaunu guvernele strâine. Este sciuțu că intre Portugaliă si intre Belgia, sau mai corectu dăsu, intre Statulu dela Congo, a cărui protectoru este regele Belgiei, s'au ivit u neintelegeri cu privire la detinutuirea teritoriului Muata-Yamvo. Tôte incercările de intiegere in acăsta causa au remasu zadarnice. Regele Leopold alu Belgiei si regele Dom Carlos alu Portugaliei au aflatu de bine intre asemenei impregiurări a recurge spre a iucungiură resboiul, la judecată Papei, rogându-lu se binevoiesca a se prounciă, care dintre părțile litigante e in dreptu, si obligându-se amendoue părțile, că judecată Pontificelui o voru privi de definitiva. — Omagiu acestă adusu Capului besericiei a produs o bucuria nespusa in inimele catolicilor, si de siguru si in inimă betrânlui Pontifice, care intr'acestu chipu 'si vede recunoscuta auctoritatea Sa morală, despretuita de guvernul ingratu alu Italiei. De alta parte la cine ar' fi potutu recurge statele litigante cu atât'a incredere că la Pontificele Supremu? Elu este representantulu dreptății divine si alu auctorității morale, Elu este Parintele toturor natiunilor, si prin urmare elu este cetatianulu toturor tierilor; de inimă Lui intr'ace'a-si mesură suntu aprópe tôte poporele; Elu in ace'a-si mesură doresce binele si fericirea toturor, pentru că Elu tiene aici pre pamîntu loculu Acelui, care pentru toti omenii de-o potriva a suferit mórtea.

Precându deci mijlocirea oferita Pontificelui e unu obiectu de bucuria pentru toti binesemîntorii, pre atunci in acel'a-si tîmpu e si o dovedă despre inalt'a inteleptiune a guvernului din Portugaliă si Belgia, cari au dorit u se crutie natiunile loru de nefericirile si urmăurile disastrouse a unui resboiu.

La revedere.

II.

Beișiu in 31 Dec. 1890. ¹⁾

In 25 Dec. s'a serbatu cu mare splendore amintirea decedatului Episcopu Samuilu Vulcanu, a marelui Pastorius, zelosului creștinu si bravului român, fundatorul gimnasiului super. gr. cat. român din Beișiu. Serbarea a constatuitu din două părți: Liturgia in beserica cu părastasu, si festivitatea tinerimei

gimnasiale. Sânt'a Liturgia a celebrat'o Reverendissimulu Domnu diriginte gimnasiulu, cu concelebrarea Reverendissimului Domnu Protopopu si aloru trei profesori gimnasiiali. Festivitatea scolară s'a inceputu la 11 óre a. m. cu marșulu lui Mihaiu Eroul. Siedintă festiva a deschis'o directorulu gimnasiulu prin o vorbire, in care aprețiează activitatea si meritele aceluia Archiereu, a cărui amintire o serbarămu.

Urmăru apoi piesele declamatorice, cântări si piese musicale la numeru 17.

Program'a a fostu fără bogata, si mai incantatoriu si insufletitoriu a fostu precisiunea si acuratetă, cu care s'au predat tôte bucătăsle. Fără nimere au fostu cuvintele conduceatorinului societății, cu cari multamindu publicului pentru bunavointia si pacientia, cu referire la succesulu stralucit de astădi, indemnă tinerimea, se -si exercizeze poterile spirituale prin cântări „horii si declamatiuni căci cântarea e dulce, horele suntu melodișe, dar' numai atunci déca acelea represinta geniul, limb'a si datinile poporului român“. Siedintă s'a finit u la $\frac{1}{2}$ 2 óre d. a.

Corespondentulu.

Serbatorile septembrelor.

6 Ianuariu v. Aretarea si botezulu Domnului la riu Iordanului, dupa Pasci si Rosalea mai vechia in beserica. In témurile vechi in diu'a acăstă se serbă si Nasarea Domnului, fiindu-că si nasarea si botezulu la Iordanu au fostu aretări a Domnului, cea de antăiu aretarea prima in lume, cea de a döu'a aretarea prima in publicu. Mai târdi s'au despartit ambe aretările aceste, si cea de antăiu s'a pusu pre 25 Decembrie incepitulu solstitiului de iérna, era cea de a döu'a pre 6 Ianuariu, capetul acehuiu-si solstitiu. In beserică rezaritul in témurile vechi in diu'a acăstă se întemplă botezulu celor mai multi catecumeni, din care causa fiindu-că cuvîntul *q̄ōs* grecescu insémna si lumina si botezu, serbatorea acăstă la sănții Parintii grecesci se numesce si *ηεγα τὸν φωτῶν* = diu'a luminilor sau a bolezurilor. Pentru acea in diu'a acăstă se si sănția cu mare pompa ap'a, cu carea se boteză catecumeni. Inetându mai târdi botezulu catecumenilor, sănătarea apei a remasu totusi pâna astădi. Afara de acea din témurile cele mai vechi, serbatorea acăstă a fostu un'a din ecce de antăiu. Chiar' si Iulianu Apostatulu in anum'a sa cadinu dela credința creștină, fiindu in Galia, n'a cetezatu a nu cercetă beserică in diu'a acăstă.

Noutăți.

Diu'a de botezulu Domnului, si in anulu acestă s'a serbatu in Blasius cu pompă indatinata. Escenten'a S'a I. P. S. Domnul Metropolitan a celebrat u s. Liturgia cu asistentă a clerului gremialu; ér' dupa s. Liturgia a sănătău ap'a si inca de asta data in catedrala, din cauza frigului celu mare, pre care numai cu greu l'ar' fi potutu suferi tinerimea studiosa, care inca era de fatia la sănătrea solemnă a apei. Domnedieu se binecuvînteză pre zelosulu Archieren, pre care nici frigul celu mare, nici etatea-i inaintata nu l'an reținutu dela indeplinirea solemnă a cultului divinu.

Sciri personali. Vasiliu Groze, parochu in Maieru (dieces'a Gherlei) fu denumit u viceprotopopu onorariu.

Iuliu Ratiu, capelanu gr.-cat. in Lugosiu si asesoru la Tribunalulu matrimonialu de I-a Instantia pentru dieces'a Lugosului, fu numit u secretariu definitivu alu aceluia Tribunalulu matrimonialu.

Din Lugosiu ni se scrie, că: „Veneratulu Consistoriu Episcopescu gr. cat. din Lugosiu prin Cerculariulu seu de datu $\frac{23}{11}$ Octobre 1890. Nr. 2278 comite Veneratului Cleru diecesanu, că se culgea si se pregătesca cu tota esactitate datele statistice recerute pentru compunerea unui nou Siematismu diecesanu, si aceleia a-le susterne pana la

$\frac{21}{12}$ Martiu 1891. — De multa s'a dorit u in Dieces'a Lugosului unu Siematismu nou, dupa ce celu mai din urma e deja din anul 1877“.

Concursu. Reflectantii la nou sistem-satulu postu de invetitoriu secundariu dela scol'a reuniunei granitieresci din comun'a curatul greco-catolic Racovita comitatului Sibiu, cu salariu anualu de 200 fl. v. a., apoi cuartiru si lemne de focu, au se-si trimita petițiunile loru — instruite cu totu documintele prescrise de lege, pâna in 3 Februarie st. n. a. c. la:

„Comitetul administratoriu de fondulu si scolele de reuniune a fostilor granitari din regimentulu român I la Sibiu.

Primatele dela Strigonu, cardinalul Simor e greu morbosu, are fierbinti mari, ce insușă ingrigiri seriose.

Cardinalul Mihalovics, archiepiscopulu Agramului, e morbosu fără greu; e temere că morbul -i va eurñá firul vietiei. In dilele trecute su chiamat la elu anume profesorul de medicina Dr. Schröter din Viena, care inca are putna speranta de reinseratoarea Inaltului Prelatu.

Petrecere in Blasius. Reuniunea Pom-pieriilor voluntari din Blasius arangéza Sâmbata in 24 Ian. st. n. unu „Balu“ in Hotelulu nationalu. Pretiulu intrărei: de familia 2 fl. v. a. de persoana 1 fl. v. a.

Reuniunea Femeilor Române greco-catolice din Blasius. invita la Serat'a Musicala, ce se va arangá Marti in $\frac{27}{12}$ Ianuariu 1891 in sal'a de gymnastica din locu, la órele $7\frac{1}{2}$ sér'a. Dupa partea musicala urmăza petrecere cu jocu in sal'a „Otelul Nationalu“. Pretiulu intrărei: de persoana 1 fl. de familia pâna la trei membri 1 fl. 50 cr.

Suprasolviri se primescu cu multiamita si se voru enită pre cale diuaristica.

Casu de mórte. An'a Vlassa nascuta Porutiu — dupa unu morbu greu si indelungat, proventuta cu ss. sacraminte ale moribundilor in 16 Ianuariu a. c. la $2\frac{1}{2}$ óre din dt, in alu 70-lea anu alu vietii si alu 49-lea alu fericitei sale casatorii si-a datu nobilulu seu sufletu in mânila Creato-riului. Pre repausat'a o jelescu: sotiu ei Elia Vlassa, canoniu metropolitanu, ficele Laur'a Vlassa ved. Boeriu si Eleonor'a Vlassa m. Solomonu, frati Vasiliu Porutiu protopopu, si Ioanu Porutiu proprietariu, si sora sa Iulian'a Popu n. Porutiu, nora sa Maria Vlassa n. Rusanu, ginerele Nicolau Solomonu protopopu si numerosi nepotii, stranepotii si consângeni. Cu numerosii consângeni, cari s'au vediuta cu ochii scaldati in lacrimi de dorere lângă sieriulu repausatei, o jelescu si damele române din Blasius, cari si-au pierdutu in persoan'a dñesei o matronă inteléptă si expertă; o jelescu toti, căti au avutu fericirea de a o cunoscere. Căci adormit'a in Domnulu a fostu inestrata cu totu aceleia virtuti crestinesci, cari facu din o femeie soția iubitóre, mama buna si económia inteléptă. Ea potemu dice că a fostu unu adeverat modelu de dama culta si preotesa româna.

Înmormântarea s'a întemplatu Domineca in 18 Ianuariu fiindu de fatia unu publicu fără numerosu, compusu din intelectuali, opidani si poporulu din Blasius, cea ce e unu sămnă evidentu despre stim'a, de care s'a bucurat dñeș'a. Ma chiar' si Escenten'a S'a I. P. S. Metropolitanu onoră memor'a repausatei prin presentă Sa binecuvîntându-i osamintele.

Oficiul funebralu l'an implinitu Reverendissimii Domni canonici metropolitani I. M. Moldovanu că pontificante, A. Micu, I. Hossu, G. Popu si Dr. A. Gram'a, impreuna cu doi lectori. Cântările rituale le-a esecutatu corulu teologilor sub conducerea Domnilor profesori de cantu N. Ionasiu si A. Papu. Cl. D. Dr. V. Szmigelski, profesorul de s. Teologia a tenu cuvîntarea ocasionala propunêndu cu cunoscut'a-i eloçtia — scurtu si la intielesu mangaitórea doctrina despre reinvierea trupurilor spre vieti'a de veci.

Luni in 19 Ian. c. s'a celebrat u sănta Liturgia la Beserică parochiala pentru sufletulu repausatei. — *Fie-i tierin'a usioră!*

¹⁾ Din lipsa de spatiu întârziata.

PARTE SCIENTIFICA-LITERARIA.

Medicamentulu Doctorului Koch.

O mișcare estraordinara s'a produsu în lumea vechia si nouă, decându doctorulu Koch din Berlinu si-a publicatu medicamentulu seu in contr'a tuberculozei. Din partea celor mai sanguinici inventiunea acést'a a medicului berlinezu se asémena cu inventiunile cele mai mari din istoria omenímei. Lângă Columbus, Galilei si Newton va avé dupa acestia de aci in colo se figureze si Doctorulu Koch.

Omenii dedati la cugetare, fără a voi se micsioreze meritele adeverate ale Doctorului Koch pre terenulu medicinei, dela inceputu s'au indoit de marimea valórei inventiunei celei noué in contr'a tuberculozei mai cu séma a celei de plamâni. Acést'a cu atâtua mai vîrtoșu, că insusi Koch a declarat, că inca n'a avutu tîmpu destulu, se pôta studiá intréga valórea medicamentului seu. Cu tòte aceste jurnalistic'a, ce cu ori ce pretiu voiesce se faca furóre, atâtua laude a incarcatu pre inventiunea acést'a, câtu pre multi ómeni i-a scosu din minte, ma la altii li-a scurtat si vieti'a. Câce in urm'a laudelor celoru extravagante a acelei părți a jurnalisticiei, a cărei caracteristica nu este seriositatea si liniscea, au alergat la inceputu o multime de tuberculosi de plamâni in stadiulu din urma la Berlinu spre a se supune tratamentului lui Koch, cari apoi de ostenel'a drumului au morit in data ce au sositu in Berlinu. Si scen'a acést'a acum se repetă prin tòte cetățile mai mari. Si cum se nu se repetăsca, cându foi de prim'a calitate au imbetat publiculu cu descrieri că acést'a: „Strigóia acést'a numita tuberculosa este acum deochiata si alungata dintre ómeni. Angerulu acest'a rêu si uciditoriu, a cărui jertfa dupa statistic'a medicala suntu mai bine de a patr'a parte dintre ómenii, ce moru, este de aici incolo impiedecat in lucrarea s'a omorítore, si nice de cum nu este esagerata acceptarea, că in tîmpulu celu mai de aprope la popórele civilisate tuberculos'a va fi o raritate si nu va mai figură mai multu că rubrica constanta in siedul'a mortilor.“ Sciutu fiindu cum se léga omulu de vietia, *nam dulce est animae corporisque consortium*, nu e mirare, că bietii tuberculosi cetindu lucruri de aceste alérge cu gramad'a spre a se supune tratamentului celui nou.

Preste cătu-va tîmpu ince, dupace multe jurnale au facutu câstigă bunu vîndîndu-si altele si cu dieci de mîi mai multe exemplarie că in tîmpuri, cându publiculu nu este alarmat de nice o scire sensationala, si dupa ce au inceputu a se pronunciá asupr'a noului medicamentu si specialistii cei mai celebri ai Europei, si insufletirea pentru noulu medicamentu alui Koch, mai cu séma la tuberculos'a de plamâni a inceputu a mai scadé, si publiculu laicu a inceputu a deveni mai scepticu.

Noi că laici in medicina nu potem si nice nu voim a ne ocupă mai de-taiatu cu valórea si prospectele, ce le are inventiunea acést'a noua. Celebritățile

medicali ale Europei voru studiá-o si apretiá-o de securu dupa meritu, si noi ne-am bucurá, cându s'ar' realizá si dorintiele celoru mai sanguinici, cari cûgeta, că medicamentulu lui Koch este in stare a mânui si pre tuberculosulu, care este dejá cu unu petioru in grópa. Dupa enunciatiunile nu numai ale specialistilor de renume, ci chiar si alui Koch avemu inse putina sperantia, că atari dorintie se voru implini vreodata.

Pre noi inse ne intereséza tota mișcarea acést'a din altu punctu de vedere. O fóia medicala germâna¹⁾ vorbindu despre descoperirea lui Koch dice, că ce se tiene de tuberculos'a de plamâni, inventiunea lui Koch dupa spusele lui pote se o vindece in stadiulu primu numai. In stadiulu primu inse tuberculos'a de plamâni a fostu curabila si pâna acum. Factorii vindecării suntu: *aeru curatu, mișcare, nutrire buna si vietia cumpetata*. De aci inse de sine urmăza, că lips'a factorilor acestor'a este caus'a principala a tuberculozei de plamâni.

Acum cine cunóscе societatea, de securu scie si ace'a, că pote nice cându n'au fostu atâtia ómeni lipsiti de aeru curatu si de nutrire cuvenintioasa, nice atâtia ómeni necumpetati in delicie trupesci că astădi. Lips'a aerului curatu si a nutriri cuvenintioase este „strigóia“ ace'a, care produce tuberculos'a de plamâni mai cu séma la clasele inferioare. De alta parte lips'a vietiei cumpetate este „angerulu acel'a rêu“, care cu sabia tuberculozei omora mîi de individi in clasele mai inalte. Celu ce claselor inferioare le-ar' dă aeru curatu si nutrire cuvenintioasa, éra pre clasele mai inalte le-ar' dedă la vietia cumpetata in mâncare, beutura si alte lipse trupesci, acel'a credem că mai multu bine ar' face omenimei că Dr. Koch cu limfa s'a, acel'a si déca n'ar' alungă de totu „strigóia“ acést'a numita tuberculosa, ar' rapí inse multu din poterea-i infernala.

Acést'a inse nu o pote face unu singuru omu. Acést'a nu o potu face decâtua numai principiele sanetiose aplicate in organisarea societății omenesci, principii, cari se pôta reduce pauperismulu celu preste mesura mare alu societății europene de astădi la minimulu posibilu, éra in clasele avute se introduca unu modu de vietia cumpetatu si întăritoriu de corpu in loculu desfréualui, ce a luat in clasele aceste astădi dimensiuni că nice cându mai inainte. Cu unu cuvîntu déca in clasele inferioare mai cu séma pre la cetății s'ar' delatură pauperismulu, éra in cele superioare immoralitatea, atunci s'ar' subtrage tuberculozei de plamâni nutremântulu, si societatea nu ar' avé multa lipsa de medicamentulu Drului Koch. Si acést'a ar' fi o cura multu mai radicala a tuberculozei decâtua cea inventata de Dr. Koch. Dovada despre acést'a este, că in tîmpurile anterioare, cându nice pauperismulu, nice immoralitatea nu erău asiá mari că astădi, casurile de tuberculosa erău multu mai rare că in tîmpulu de fatia. Ma statistic'a aréta, că cu cătu

cresce pauperismulu si immoralitatea, cu atâtua si casurile de tuberculosa devinu totu din ce in ce mai dese.

Atâtua pauperismulu celu preste mesura mare de astădi, cătu si immoralitatea, ce merge totu crescându, -si au inse sorgintea loru in principiele politice anticrestine de astădi ale Europei, cari si-au luat inceputulu in revoluținea francesa cea mare in ruinare, inse mica in edificare, cari principii apoi in lumea spirituala au produsu nemultamirea ace'a mai generala, ce -si face vîntu in sistemele sociale extravagante ale socialismului comunismului si anarchismului, éra in lumea trupescă au produsu pauperismulu si immoralitatea, cari apoi erumpu in tuberculosa, tifus de fome si alte morburi, ce mai inainte erău raritate.

Singuru o reintorcere sincera la principiele politice deduse din credint'a si moral'a creștină si o aplicare sincera a loru in vieti'a popórelor ar' fi in stare a delatură si a vindecării ranele aceste tare doreroise de pre corpulu Europei. Câce pre cum dice Montesquieu cunoscatorulu celu mare alu legilor popórelor in opulu seu „Esprit des lois“, creștinismulu nu multiamesce numai pre omu in lipsele religiose ale sufletului seu, ci -i procură omului o adeverata multiamire si fericire trupescă, materiala si pamântesca, si vindecându-se Europ'a prin o atare reintorcere la Domnedieu si la legile lui eterne de dorile aceste pamântesca, de cari suferă si intre cari este si extensiunea cea mare a tuberculozei, s'ar' adeverí érasi cuvîntele Mântuitorului nostru atotscitoriu: *Cau-tati inainte de tòte imperati'a lui Domnedieu si dreptatea Lui, si tòte celelalte se voru adauge vóoue.*

Atal'a.

Novela de F. R. de Chateaubriand.

(Continuare.)

Intr'un'a din dilele urmatore, cându se hotariá asupr'a sortii mele, odihniám intr'o lunca frumosă nu departe de Cuscowlill, cuibulu Siminolitiloru. Indianii acestia dimpreuna cu Muscogulgii, formâu confederatiunea asiá numita creek. Feclor'a selbatecimei me cercetă érasi in miediu noptii. Ea me conduse intr'o mare padure de bradi si-si renòi rogamintea ei fierbinte: să me mântuiesc. Fără de a-i respunde ceva, i-am prinsu mân'a si plecându rateciámu amândoi prin padure. Eră o nopte incântatoare. Lun'a straluciá in mijloculu azurului curatu, versându-si lumin'a sa palida preste virfurile arboriloru. Nu s'audia nisi unu sgomotu; numai in departare o armonia divina treceá de-asupr'a adâncei linisci a padurei, că si cându spiritulu singuratâții ar' suspiná preste imperiulu nemarginitei pustietăti.

Zaríramu printre arbori o tinera figura, care tiénedu in mână o facla aprinsa, eră asemenea genilului primaverii. Fugiá de-a lungulu codrului intunecosu chiamându par'că la o nouă vietia natur'a. Eră unu tineru amorosu, ce fugiá spre colib'a iubitei sale, s'o intrebe de sórtea loru.

¹⁾ «Die neue Heilkunde.»

Déca se intembla, că fetiour'a sè stenga facl'a, e semnu că ea -i primesce amorulu; ér' déca in fati'a lui nu o stenge, ci s'acopere c'unu velu, atunci e semnu că-i refusa cererea.

Ténérulu cându apucă departe in umbr'a désa, incepù sè cânte cu glasu tremuritoriu si abiá priceputu:

„Mai inainte de ce sórele s'ar ivi in ostu, eu vreau sè fugu preste culmile muntiloru, că sè-mi cátu printre stejarii padurei pre singuratec'a mea porumbitia.

„De grumazii ei eu am acatiatu o salba de scoici, in care trei suntu rosii, că sè fiá dreptu intipuitoru ai iubirei mele, trei in colórea vióleloru dreptu espresiunea temerei mele, ér' trei vinete, că sè intipuiésca sperantiele mele.

„Mil'a are ochi de hermelinu, si pletele ei cadu undulatore cά lanurile de metasa. Buzele ei infrumusetate cu margaritare scumpe suntu rosii că cirésia.

„O, de mi-ar stenge facl'a!

„O, lasati-me sè trebu preste culmile muntiloru, inaintea aurorei, lasati-me sè cauți dupa singuratec'a mea porumbitia printre stejarii paduriloru.“

Astfelui cāntă ténérulu. Cāntarea lui turburá adēnculu sufletului mieu si schimbá fati'a Atalei. Mânile nōstre inclestate tremuráu.

O alta infatissare si mai curioasa ne atrase atentiunea.

Treceámu pre lāngā mormēntulu unui copilasiu ingropatu la graniti'a unoru hotare straine. Dupa datin'a indiana copișii se inmormēntéza la marginea drumului, pentru-cá in calea loru spre isvoru ténerele neveste sè le sórba sufletulu nevinovatu si sè-i redé patriei.

Cându ajúnseramu noi acolo, se si poteau vedé ténerele neveste, cari cu gurile deschise se siliáu sè sórba sufletulu mititelului, care credeáu ele, că sbóra din flóre in flóre. Mai tārdiu vení si adeverat'a lui mama, că sè presare flori pre mormēntu; se asiediá apoi pre pajistea umeda si incepù a vorbi cu voce lina:

„De ce sè te plângu in léganulu tētu de pamēntu, o! primulu mieu na-scutu?! Déca paserea mica cresce, ea singura trebue sè-si cāstige hran'a, si adese ori se intembla, că ea cāutându nu da decâtua de semēntiele amare ale pu-stietatii . . . Tu celu putinu nu cunosc lacrimile; inim'a ta n'a fostu data veste-ditelor suflari omenesci. . . . Mugurulu ce se úsca in invelisulu sèu, nu-si pierde miroslu si desfatarea, intocmai că tu nevinovati'a, o! fiulu mieu. Fericiti aceia, cari au morit in léganu. Ei n'au cunoscute nimicu afára de sarutulu si zimbirea de mama.“

Noi, cari erámu cu deseversire robii inimiloru nōstre, amu remasu pre deplinu incatusiati de acésta iubire si parere de rēu de mama. Imbratisându pre Atal'a am dus'o cu mine in adēncurile padurii; -i bâlbaiám in urechia cuvinte neintielese, cuvinte, ce acum zadarnicu le-asi mai cautá pre buzele mele. Scii, iubitulu mieu fiu: si vēntulu de miédia-df -si pierde caldur'a, pâna ce sbóra preste muntii de ghiatia. Amintirile iubirei in inim'a unui betrânu suntu intocmai radielor liniștite a lunei, ce se resfrângu

in amurgulu de séra, cându tacerea se legana preste colibile selbateciiloru.

Ce ar' fi fostu in stare sè māntu-iesca pre Atal'a? Cine ar' fi potutu s'o impiedece de-a nu cādă sub greutatea atfatieloru porniri? Fără indoiéla că nimicu altceva decâtua o minune, si minunea acésta s'a si intemplatu! Fét'a lui Simighan imploră ajutoriulu Domnedieului crestiniloru, cadiù cu fati'a la pamēntu si cu o sfânta evlavia inaltia rogatiuni cātra Main'a acelui Domnedieu, cātra Mirés'a-Fetiéra. Din minutulu acest'a incepeám sè-mi facu o minunata inchipuire despre religia, care in mijlocul furtunei si a totu feliulu de calamităti, imple sufletele nenorocitiloru cu mii de daruri māngaitore; despre acea religia, care indreptându-si poterea in potriv'a esundatoriului riu alu patimiloru omenesci, singura este in stare sè le in-vinga, desi tōte saru in aperarea loru: adēncimile misteriose ale paduriloru, de-partarea vederei omenesci, si tacerea credintioa a umbrelor, o, cātu de domnedieesca -mi pareá atunci acésta sel-bateca femei, nesciutorea Atal'a, cându ingenunchiá inaintea unui bradu aplecatu că si inaintea altariului, inaltându fier-binti rogatiuni Domnedieului sèu pentru iubitulu ei idololatru! Ochii ei tintiti spre stelele ceriului, obrajii ei scaldati in lacrimile religiei si a iubirei, erău o frumsetia suprapamēntéa! De multe ori mi-se pareá, că e ridicata pre aripi cātra ceriu; de multe ori credeám, că o vedu scoborindu-se pre radiele lunei, si că dintre crengile arboriloru audu spiri-tele, ce Domnedieulu crestiniloru le trimit pustniciloru din stânci, cându vré sè-i chiame la sine. Acésta me intristá, căci me temeám, că Atal'a numai putina vreme va mai petrece pre pamēntu.

Intr'acestea ochii ei se scaldău in ruri de lacrimi, si se pareá asiá de nemāngaiata, cātu asi fi fostu gata sè me departezu, cându in mijlocul padurii s'audiá murmurulu mortii. Patru ómeni inarmati se repedira spre mine. Noi füremu descoperiti; conducatorulu Indi-aniloru afiase de fug'a nōstra.

Atal'a, care cu superbulu ei mersu semená unei regine, tiénu de lucru ne-vrednicu de-a grai cevasi persecutoriloru. Ficsându-i odata cu privirea ei sumétia, pasi spre Simighan.

Dar' ea n'a potutu mijloci nimicu. Dupa ce-mi duplicara paz'a, me legara cu numeróse lantiuri, in vreme ce pre iubit'a mea o tiéneáu de parte de mine. Mai trecuta cinci nopti, cându mi-se areta privirei Agalachucla, ce zaceá pre tiermul riului Sata-Uche. Me incoronara cu flori, -mi vapsira fati'a in colóre vinetie, -mi acatiera margaritari in nasu si urechi, ér' in mâna -mi pusera unu feliu de instrumentu de sticla numita șișicue.

Astfelui gatit de jertfire, am intratu in Agalachucla intre strigatele si taraboiulu multfmei. Prese viéti'a mea aterná sabi'a mortii, cându deodata se aude unu sunetu de buciumu, prin care asiá disulu mico șefulu semēntiei vestiá o adunare.

(Va urmá.)

Bibliografie.

Foaia ilustrata — este numele unei noué foi belestristicice, ce a aparutu in 6/18 Ianuaru a. c. in Sibiu sub redigarea domnului Dr. D. P. Barcianu si in editur'a Institutului tipografic.

Numerulu I are urmatorulu cuprinsu: Articol introductivu. — *Notarul Scurtu*, de V. Onițiu. — *Rip van Winkle*, traducere de Silvia P. Barcianu — *Biserică, școală, educație* — *Literatură si știință*, — *Teatrul, muzică si arte preste tot* — *Economic* — *Meserii, industrie, comerciu* — *Călătorii, descoperiri, invenții* — *De tōte si de pretotindeni* — *Cronica septembriei* — *Sciri personale* — *Ghicitură* — *Ilustrație: O festivitate in Pompei*.

Pretiulu de prenumeratiune pre unu anu e 6 fl. v. a.

Diverse.

Stērpirea omidelorū. Cine nu scie, ce dauna enormă causéza aceste animalcule pomiloru nostri, si cāta ostenéla recere stērpirea loru? Noi recomandāmu cetitoriloru nostri mijlocu usioru de a-si scapă gradinele de acesti óspeti molesti si devastatori, si anume: se ieú unu paru usioru de bradu, se despica la vervu, si in acésta despiciatura se pune o lumina de sulfuru (puciósa), ce se folosesc si la afumarea butflor de vinu, apoi se tiene sub cuibulu de omide, cari amește de fumulu puciósei pica josu, unde si moru in curêndu.

Contra ruginirei fierului si a otielului se pote intrebuiti cu succesu o amalgama compusa din părti egale de céra si oleu de terpentinu, cari se solvescu la olalta. Cu mestecatur'a acésta se unge forte finu fierulu ori otielulu, ce voimu a-lu scutí de rugina, si apoi se sterge cu o bucată de pâenza uscata. Décă metalulu e deja ruginitu inainte de a se unge, trebuie curatită de rugina cu ajutoriulu hârtiei de lustruitu (Glaspapier).

Post'a Redactiunei: Dlui A. Gh. in Budapest'a: Trimite manuscrisulu, dara cātu se pote de prescurtatu, căci ne este forte scumpu spatiulu; si apoi de va fi posibilu se va publica.

Editoru si redactoru respundietoriu:
Dr. Vasiliu Hossu.

Burs'a de Budapest'a.

Din 20 Ian. st. n. 1890.

Rent'a de auru ung. 4%	104.05
“ “ hârtie “ 5%	101.—
Imprumutul căilor ferate ung.	114.—
Amortisarea detoriei căilor ferate de Ostu ung. (1-ma emisiune).	97.25
Amortisarea detoriei căilor ferate de Ostu ung. (2-a emisiune).	111.—
Amortisarea detoriei căilor ferate de Ostu ung. (3-a emisiune).	—
Bonuri rurale ung.	99.75
“ “ croato-slavóne	—
Despagubire pentru dijim'a ung. de vinu	—
Obligatiunile desp. regaliiloru	95.40
Imprumutu cu premiu ung.	136.—
Losuri pentru regularea Tisei	129.—
Rent'a de hârtie austriaca	102.75
“ “ argintu austriaca	90.75
“ “ auru austriaca	108.50
Losurile austri. din 1860.	138.—
Actiunile bancii austro-ungare	993.—
“ “ de creditu ung.	353.50
“ “ “ austr.	306.80
Scriurii fonciare ale institut. de cred. si economii «Albin'a»	101.—
Galbeni imperatesci	5.39
Napoleon-d'ori	9.03
Marci 100 imp. germane	56.20
Londra 10 Livres sterlingi	114.20

Pretiulu mārfuriloru.

Piatr'a din Blasius. Grâu, hectl. fl. 5.— pâna 5.50, — grâu mestecatu fl. 4.— pâna 4.80, secara fl. 4.— pâna 4.50, — ovesu fl. 2.50 pâna fl. 3.—, encurudiu fl. 3.50 pâna fl. 3.75, — alacu fl. 2.— pâna fl. 2.50, cartofi fl. 1.50 pâna fl. 2.—, — semîntia de cînepe fl. — pâna fl. —, fasolea fl. 5.— pâna fl. 5.50, — carne de vita chilo 30 cr. pâna —, carne de vitel 28 pâna — cr., carne de porc 40 pâna — cr., carne de berbecă — pâna — cr., — 10 óue cu 20 pâna — cr.

JOSIFU GAVORA

(1) 4-30

distinsu cu medalia espozitionala cea mare pentru lucru eselentu si gustu bunu la espozitunea regnicolara din Budapest'a in a. 1885.

Budapest'a, IV. strad'a Vatiului Nr. 17

Recomandu cu pretiuri de cele mai convenabile si in executare catu se se poate mai frumosa obiecte de lipsa

pentru adjustarea besericelor, si anume:

Felone preotesci si stichare diaconesci

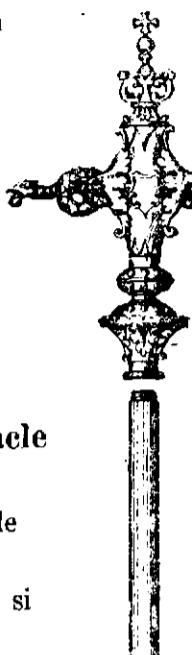
Flamure pentru beseric si reunioni.

Flamure pentru reunioni de pompieri, de scolari, reunioni besericesci, reunioni industriale, de cantari si de pompe funebre.

Candelabre, racle si potire, luminarie de parete si de altariu, si candele.

Acuratatea mea o potu dovedi cu sute de epistole recunoscatorie.

Tarifuri de pretiuri si preliminarie de spese trimis la cerere francate.

Primescu si efep-tuiescu ieftinu repararea vestimentelor besericesci, intrargintarea si intraurirea de potire, racle, candele si luminarie de altariu.

Mare assortiment de brodarii de auru, de argintu si de metasa, precum si de ornaturi besericesci brodate

Dantele besericesci, fetie de altariu, cruci de parete si de scola.

Tieseturi besericesci, damasturi etc.

Fundata in an. 1858.

FRANCISCU WALSER

Liberant de carte a lui Altetiei Sale imp. si reg. Archiducele Josifu

proprietaryul primei fabrici ungare de masine si recusite de pompieri, turnatoriu de clopote si metalu

Budapest'a, VII, strad'a Rottenbiller, Nr. 66 recomanda atentiunei preaonoratilor domni preoti

TURNATORIA SA DE CLOPOTE

in care se fabrica atat grupuri

catu si clopote singuratice:

cu **scaune de fieru** patente si cu chivere (corne) scutite de frecare. Fabric'a a liberat dela intemeierea sa 1800 clopote mari de metalu, intr'altele si celu dela metropol'a din Bucuresci in greutate de 8000 kilograme.

Se afla umblatore scutite de mirosu, arangamente pentru bai, conducte pentru apa si pumpe pentru fantaani.

Preliminarii de spese si Pretiu-couranturi se trimit la cerere gratuit si franco.

Distinsu in anulu 1855 la espozitunea regnicolara din Budapest'a pentru lucru eselentu, progresu si capacitate de concurintia cu diplom'a cea mare de onore.

(2) 4-52

(3) 1

La

TIPOGRAFI'A SEMINARIULUI GRECO-CATOLICU

din Blasius

se afla urmatorele carti besericesci:

Triodul,

cu litere latine, editiune indreptata si reveduta dupa originalulu grecescu; hartia tare, tipariu curat — pretiulu crudo 6 fl. 50 cr., legatu in piele tare 10 fl.

Orologiulu celu mare,

editiune noua cu litere latine, revedinta dupa originalulu grecescu, intregita cu parti noue si folositore pentru indeplinirea servitiului domnedieescu; hartia forte fina, tipariu cu gustu, rosu si negru; — pretiulu: crudo 2 fl. 80 cr., legatu in piele si margini aurite 3 fl. 80 cr.

Euchologiu,

cu litere latine, crudo 2 fl. 50 cr.; legatu in piele cu margini aurite 3 fl. 50 cr.

Liturgieriu,

in 4°, crudo 2 fl. 20 cr.; legatu in piele cu margini aurite 3 fl. 20 cr.

Apostoleriu,

in folio, crudo 4 fl. 40 cr.; legatu in piele cu margini aurite 6 fl. 40 cr.

Pentecostariu micu,

8°, editiune eleganta, crudo 85 cr.; legatu simplu 1 fl.

Octoichu micu,

in 8°, crudo 50 cr.; legatu simplu 65 cr.

Psaltire,

crudo 84 cr.; legatu simplu 1 fl., legatu in piele tare 1 fl. 64 cr.

Acatistu,

in 8° cu litere cirile, crudo 54 cr., legatu in piele tare 1 fl. 14 cr.

Catavasieriu,

cu litere cirile, crudo 70 cr., legatu in piele tare 1 fl. 70 cr.

Octoichu mare,

in 4°, cu cirile, crudo 2 fl. 24 cr., legatu in piele tare cu copei 4 fl. 24 cr.

Strasnicu,

in folio, cu cirile, crudo 1 fl. 68 cr., legatu in piele tare cu copei 3 fl. 68 cr.

Se executa lucrari tipografice de ori ce specie pentru pretiuri moderate.

Se afla imprimaturi pentru oficii protopopesci, parochiale si docentale, pentru notarii comunali si cercuali.

Tote comandele au se fiu adresate la „Tipografi'a Seminariului in Blasius (Balazsfalva)“.